

AUTORI:

N. GREGORY MANKIW profesor je ekonomije na Harvardu. Ekonomiju je studirao na Princetonu i Tehnološkom institutu Massachusetts. Kao nastavnik, podučavao je makroekonomiju, mikroekonomiju, statistiku te načela ekonomije. Profesor Mankiw je plodan pisac, revni sudionik akademskih i političkih rasprava. Uz nastavu, istraživanja i pisanje, profesor Mankiw je i suradnik istraživač u Nacionalnom uredu za ekonomska istraživanja, te savjetnik bostonskog ogranka Centralne banke (Boston FED) te Kongresnog ureda za proračun. Od 2003. do 2005. bio je predsjednik Vijeća ekonomskih savjetnika američkog predsjednika. Profesor Mankiw živi u Wellesleyju u Massachusettsu, sa suprugom Deborah, troje djece i terijerom Tobinom.

MARK P. TAYLOR dekan je Poslovne škole Warwick pri Sveučilištu u Warwicku i profesor međunarodnih financija. Svoju prvu diplomu iz filozofije, povijesti i ekonomije stekao je na Oxfordu, a magisterij iz ekonomije na Sveučilištu u Londonu, gdje je također i doktorirao iz područja ekonomije i međunarodnih financija. Profesor Taylor podučavao je ekonomiju i financije na raznim sveučilištima (uključujući Oxford, Warwick i New York) i na raznim razinama (uključujući početne razine te napredne dodiplomske i poslijediplomske predmete). Također je radio kao stariji ekonomist u Međunarodnom monetarnom fondu i Banci Engleske (Bank of England), a prije nego što je postao dekan Poslovne škole Warwick, bio je izvršni direktor BlackRocka, najvećeg svjetskog menadžera financijske imovine, gdje je radio na alokaciji međunarodne imovine na temelju makroekonomskih analiza. Njegova istraživanja često se objavljuju u znanstvenim časopisima i danas je jedan od najčešće citiranih ekonomista na svijetu. Profesor Taylor živi sa svojom obitelji u seoskoj kući iz 15. stoljeća u blizini Stratforda na Avonu u Warwickshireu, gdje skuplja satove i uzgaja pčele.

TAKOĐER PRIDONIO:

ANDREW ASHWIN ima preko dvadeset godina iskustva u podučavanju ekonomije. Stekao je MBA diplomu, a trenutačno radi na istraživanju za svoj doktorat istražujući procjenu i sam pojam koncepta referentne vrijednosti u ekonomiji. Andrew je iskusan autor koji je napisao brojne tekstove za studente različitih razina učenja, članke povezane s temom njegovog doktorata, a trenutačno radi na udžbeniku na temu poslovnog okruženja za dodiplomske studije. Andrew je predsjednik žirija važne nagrade iz područja biznisa i ekonomije i urednik je časopisa koji izdaje udruženje Economics, Business and Enterprise Association (EBEA). Kao jedan od urednika sadržaja za Biz/ed (<http://www.bized.co.uk>), Andrew piše članke o biznisu i ekonomiji za internetsku stranicu. Andrew živi u Rutlandu sa svojom suprugom Sue i blizancima Alexom i Johnnyjem.

„Ekonomija je izučavanje ljudske vrste u njenom svakodnevnom životu.“ Napisao je to Alfred Marshall, veliki britanski ekonomist 19. stoljeća, u svojem udžbeniku *Načela ekonomije*. Iako smo mnogo toga naučili o gospodarstvu od Marshallova vremena, ta definicija ekonomije vrijedi danas jednako kao što je vrijedila 1890. kad je objavljeno prvo izdanje njegovog udžbenika.

Zašto biste se vi kao studenti 21. stoljeća upustili u proučavanje ekonomije? Tri su dobra razloga za to. Prvi je što će vam to pomoći razumjeti svijet u kojem živite. Mnogo je pitanja u području gospodarstva koja bi mogla potaknuti vašu znatiželju. Zašto zrakoplovne kompanije naplaćuju povratne karte manje ako putnik na putu provede i subotnju noć? Zašto Julia Roberts dobiva tako puno za pojavljivanje u filmu? Zašto su životni standardi tako slabi u mnogim afričkim zemljama? Zašto neke zemlje imaju visoke stope inflacije, a u drugim su cijene stabilne? Zašto su neke europske zemlje usvojile zajedničku valutu? Ovo su samo neka od pitanja na koja ćete učenjem ekonomije lakše odgovoriti.

Drugi je razlog za proučavanje ekonomije što će vas to učiniti razboritijim sudionikom u gospodarstvu. U svom životu donosite mnoge ekonomske odluke. Kad studirate, odlučujete koliko godišnje potrošiti isključivo na studiranje. Kad se zaposlite, odlučujete o tome koliko dohotka potrošiti, koliko štedjeti i kako ulagati svoju ušteđevinu. Jednog dana možda ćete voditi malo poduzeće ili veliku kompaniju, te ćete morati odlučiti koje ćete cijene naplaćivati za svoje proizvode. Razumijevanje koje ćete steći kroz ova poglavlja dat će vam nov pogled na to kako najbolje donijeti spomenute odluke. Studiranje ekonomije vas samo po sebi neće učiniti bogatima, ali će vam dati neke alate koji bi vam mogli pomoći u tom nastojanju ako je to vaša želja.

Treći je razlog za učenje o ekonomiji što će vam to omogućiti bolje razumijevanje mogućnosti i ograničenja ekonomske politike. Kao glasač, pomažete odabrati politike koje upravljaju alokacijom resursa društva. Kad budete morali donijeti odluku koje politike poduprijeti, možda će vas zanimati i odgovori na različita pitanja iz ekonomije. Kakvi su troškovi koji se povezuju s alternativnim oblicima oporezivanja? Kakvi su učinci slobodne trgovine s drugim zemljama? Koji je najbolji način zaštite okoliša? Kako proračunski deficit države utječe na ostatak gospodarstva? Ta i slična pitanja uvijek su na umu nositelja ekonomske politike.

Prema tome, načela ekonomije mogu se primijeniti u mnogim situacijama u životu. Bez obzira na to hoćete li u budućnosti čitati novine, voditi poduzeće ili voditi zemlju, bit će vam drago što ste studirali baš ekonomiju.

KOME JE OVA KNJIGA NAMIJENJENA?

Profesionalni je ekonomist koji piše udžbenik iz ekonomije u iskušenju zauzeti stav ekonomista i posebno naglasiti one teme koje fasciniraju njega i ostale ekonomiste. Nastojali smo ne podleći tom iskušenju. Pokušali smo se poistovjetiti s nekim tko se prvi put susreće s ekonomijom. Naš je cilj bio naglasiti gradivo koje bi *studentima* trebalo biti i koje im jest zanimljivo kod proučavanja ekonomije.

Jedan je od rezultata spomenutog i to što je ova knjiga kraća od mnogih knjiga koje se bave uvodom studenata u ekonomiju. Potom, veći je dio ove knjige posvećen primjenama i ekonomskoj politici – a manji formalnoj ekonomskoj teoriji – nego što je to slučaj s drugim knjigama napisanim za početnu razinu učenja. Ovom smo se knjigom pokušali vratiti primjenama i pitanjima ekonomske politike što je

više moguće. Sva poglavlja uključuju proučavanja primjera koji ilustriraju kako se načela ekonomije primjenjuju. Usto, okviri s naslovom *U vijestima* često nude glavne vijesti iz novinskih članaka koji pokazuju kako ekonomske ideje utječu na tekuće probleme s kojima se društvo susreće. Nakon što studenti odslušaju prvi predmet iz ekonomije, o ovim bi pričama iz vijesti trebali razmišljati iz nove perspektive i s većim razumijevanjem.

Valja istaknuti da se knjiga usredotočuje na Europu. Ne želimo reći da se radi o uvodu u ekonomiju europskog gospodarstva – jer to ne bi bilo pravilno. Niti knjiga zanemaruje važnost američkog gospodarstva i ostatka svijeta – kada bi to bio slučaj, studenti bi dobili vrlo ograničen pogled. No, u knjizi se pokušava povezati ekonomske koncepte s okruženjem koje će biti poznato i zanimljivo europskim studentima, a bavimo se i nekim pitanjima koja su posebno relevantna za europska gospodarstva, poput jedinstvene europske valute. Primjeri i okviri „U vijestima“ također se većinom odnose na europske izvore. Budući da je ova knjiga osmišljena kako bi naučila studente razmišljati o svijetu kao ekonomist, analize određenih institucionalnih detalja nužne su prvenstveno kako bismo pokazali ekonomska načela koja stoje u pozadini, no gdje god je bilo moguće koristili smo primjere europskih institucija. Na nekoliko smo se mjesta odlučili usredotočiti na točno određeno gospodarstvo zbog prostora ili jasnoće izlaganja. No, u ovom Dru-gom izdanju uspjeli smo uvrstiti i analize nekih drugih gospodarstava, primjerice, u raspravi o poreznom sustavu obradili smo Ujedinjeno Kraljevstvo, Južnu Afriku i Njemačku.

KAKO JE KNJIGA STRUKTURIRANA?

Kako bismo napisali kratku i studentu ugodnu knjigu, morali smo razmatrati nove načine strukturiranja poznatog gradiva. Ono što slijedi jest kratko putovanje kroz knjigu. Kod svakog udžbenika, predavači mogu odabrati obraditi gradivo različitim redoslijedom; svaki dio u ovoj knjizi sadrži poglavlja koja se nadovezuju na prethodna, no ako se želi svakim se dijelom može baviti i zasebno. Putovanje će, nadamo se, dati predavačima predodžbu o tome kako dijelovi zajedno čine cjelinu.

Uvodno gradivo

Prvo poglavlje, „Deset načela ekonomije“, upoznaje studente s ekonomskim pogledom na svijet. Daje pregled nekih velikih ideja koje se pojavljuju u ekonomiji, poput oportunitetnog troška, odlučivanja na temelju graničnih veličina, uloge poticaja, dobitaka od trgovine i efikasnosti tržišne alokacije. Kroz knjigu se redovito pozivamo na *Deset načela ekonomije*, koja predstavljamo u prvom poglavlju, kako bismo podsjetili studente na to da su te ideje temelj cijele ekonomije. Ikona na margini stranice skreće pažnju na ta ključna, međusobno povezana načela.

Drugo poglavlje, „Razmišljati kao ekonomist“, ispituje kako ekonomisti prilaze svom području proučavanja. Raspravlja o ulozi pretpostavki u razvijanju teorije i uvodi koncept ekonomskog modela. Također raspravlja o ulozi ekonomista u kreiranju ekonomske politike. Dodatak ovom poglavlju predstavlja kratki podsjetnik o tome kako se koriste dijagrami i kako se mogu pogrešno koristiti.

Treće poglavlje, „Međuovisnost i dobiti od trgovine“, predstavlja teoriju komparativnih prednosti. Teorija objašnjava zašto pojedinci trguju sa svojim susjedima, kao i zašto zemlje trguju s drugim zemljama. Velik dio ekonomije odnosi se na to kako tržišne sile koordiniraju mnogim pojedinačnim odlukama o proizvodnji i potrošnji. Kao polazna točka za tu analizu, ovo poglavlje pokazuje studentima zašto svi imaju koristi od specijalizacije, međuovisnosti i trgovine.

Temeljni alati ponude i potražnje

Sljedeća tri poglavlja uvode osnovne alate ponude i potražnje. Poglavlje pod nazivom „Tržišne sile ponude i potražnje” razvija krivulju ponude, krivulju potražnje i pojam tržišne ravnoteže. Peto poglavlje, „Elastičnost i njezina primjena”, uvodi koncept elastičnosti i koristi ga za analizu događaja na tri različita tržišta. Šesto poglavlje, „Ponuda, potražnja i državne ekonomske politike”, koristi ove alate kako bi ispitalo kontrole cijena, poput kontrole najamnine te zakona o minimalnoj plaći i poreznoj incidenciji.

Sedmo poglavlje, „Potrošači, proizvođači i učinkovitost tržišta”, proširuje analizu ponude i potražnje koristeći koncepte potrošačevog i proizvođačevog viška. Započinje razvijanjem veze između spremnosti potrošača na plaćanje i krivulje potražnje, te veze između troška proizvodnje proizvođača i krivulje ponude. Zatim pokazuje kako tržišna ravnoteža maksimira zbroj proizvođačevog i potrošačevog viška. Dakle, studenti rano uče o učinkovitosti tržišne alokacije.

Sljedeća dva poglavlja primjenjuju koncepte proizvođačevog i potrošačevog viška u pitanjima politike. Osmo poglavlje, „Primjena: troškovi oporezivanja”, pokazuje zašto oporezivanje rezultira mrtvim teretom i što određuje veličinu tih gubitaka. Deveto poglavlje, „Primjena: međunarodna trgovina”, razmatra tko dobiva, a tko gubi u međunarodnoj trgovini, te predstavlja raspravu o protekcionističkoj trgovinskoj politici.

... Još mikroekonomije

Nakon što je ispitano zašto su tržišne alokacije često poželjne, u knjizi se zatim razmatra kako ih država ponekad može poboljšati. Deseto poglavlje, „Eksternalizacija”, objašnjava kako vanjski učinci poput onečišćenja okoliša mogu tržišne ishode učiniti neefikasnim, te raspravlja o mogućim javnim i privatnim rješenjima takvih neefikasnosti. Jedanaesto poglavlje, „Javna dobra i zajednički resursi”, razmatra probleme koji nastaju kada dobra, poput nacionalne obrane, nemaju tržišnu cijenu. Dvanaesto poglavlje, „Oblikovanje poreznog sustava”, opisuje kako država prikuplja prihode nužne za plaćanje javnih dobara. Predstavlja institucionalni okvir britanskog poreznog sustava, a zatim raspravlja kako pri oblikovanju poreznog sustava u igru ulaze ciljevi efikasnosti i jednakosti.

Sljedećih pet poglavlja ispituje ponašanje poduzeća i organizaciju industrije. Trinaesto poglavlje, „Troškovi proizvodnje”, raspravlja o tome što treba uključiti u troškove poduzeća i uvodi krivulje troškova. Četrnaesto poglavlje, „Poduzeća na konkurentnim tržištima”, analizira ponašanje poduzeća koja su prihvatitelji cijene i izvodi tržišnu krivulju ponude. Petnaesto poglavlje, „Monopol”, raspravlja o ponašanju poduzeća koje je jedini prodavatelj na svom tržištu. Raspravlja o neučinkovitosti monopolističkog određivanja cijene, mogućim reakcijama ekonomske politike te pokušajima monopolista da diskriminiraju cijenama. Šesnaesto poglavlje, „Monopolistička konkurencija”, promatra ponašanje na tržištu na kojem mnogo prodavatelja nudi slične, ali diferencirane proizvode. Također raspravlja o učincima oglašavanja. Sedamnaesto poglavlje, „Oligopol”, pokriva tržišta na kojima se nalazi nekoliko prodavatelja, koristeći zatvorenikovu dilemu kao model za ispitivanje strateškog međudjelovanja.

Sljedeća tri poglavlja predstavljaju probleme vezane uz tržište rada. Osamnaesto poglavlje, „Tržišta faktora proizvodnje”, naglašava vezu između cijene faktora i granične produktivnosti. Devetnaesto poglavlje, „Zarade i diskriminacija”, raspravlja o odrednicama ravnotežnih plaća, uključujući kompenzirajuće razlike, ljudski kapital i diskriminaciju. Dvadeseto poglavlje, „Dohodovna nejednakost i siromaštvo”, proučava stupanj nejednakosti u britanskom društvu, alternativne poglede na ulogu države u promjeni distribucije dohotka, te različite politike usmjerene na pomaganje najsiromašnijim članovima društva.

Sljedeća dva poglavlja predstavljaju neobvezno gradivo. Dvadeset i prvo poglavlje, „Teorija potrošačeva izbora“, analizira donošenje odluka pojedinaca, korištenjem proračunskog ograničenja i krivulja indiferencije. Dvadeset i drugo poglavlje, „Granice mikroekonomije“, uvodi teme asimetričnih informacija, političke ekonomije i bihevioralne ekonomije.

Mnogi će predavači preskočiti ovaj dio. Predavači koji pokrivaju ove teme mogu se opredijeliti za ova poglavlja ranije nego što su ona predstavljena u knjizi, a napisali smo ih kako bismo predavačima pružili fleksibilnost.

Makroekonomija

Naš opći pristup podučavanju makroekonomije je da se prvo analizira gospodarstvo u dugom roku (kad su cijene fleksibilne), a zatim gospodarstvo u kratkom roku (kada su cijene nefleksibilne). Vjerujemo da takva organizacija pojednostavljuje učenje makroekonomije iz nekoliko razloga. Prvo, klasična pretpostavka o fleksibilnosti cijena bliskije je povezana s osnovnim lekcijama o ponudi i potražnji koje su studenti već svladali. Drugo, klasična dihotomija omogućava da se proučavanje dugog roka razbije u nekoliko lako sistematiziranih dijelova. Treće, budući da poslovni ciklus predstavlja prolazno odstupanje od dugoročne putanje rasta gospodarstva, proučavanje prolaznih odstupanja prirodnije je nakon što se razumije dugoročna ravnoteža. Četvrto, među ekonomistima je kontroverznija makroekonomska teorija kratkoga roka od makroekonomske teorije dugoga roka. Iz tih razloga većina naprednijih tečajeva iz makroekonomije danas slijedi ovaj pristup – dugi rok prije kratkoga roka; naš je cilj ponuditi istu prednost studentima na početku njihovog učenja. Nema ničeg što bi spriječilo predavače koji preferiraju najprije obraditi kratki rok – knjiga je dovoljno fleksibilna da omogući i taj pristup.

Vraćajući se na detaljnu organizaciju, analizu makroekonomije započinjemo s pitanjima mjerenja. Dvadeset i treće poglavlje, „Mjerenje nacionalnog dohotka“, raspravlja o značenju bruto domaćeg proizvoda i povezanih statističkih pokazatelja iz računa nacionalnog dohotka. Dvadeset i četvrto poglavlje, „Mjerenje troškova života“, raspravlja o mjerenju i korištenju indeksa potrošačkih cijena.

Sljedeća četiri poglavlja opisuju ponašanje realnog gospodarstva u dugom roku. Dvadeset i peto poglavlje, „Proizvodnja i rast“, proučava čimbenike velikih varijacija u životnim standardima tijekom vremena i među zemljama. Dvadeset i šesto poglavlje, „Štednja, investicije i financijski sustav“, raspravlja o vrstama financijskih institucija u modernim, naprednim gospodarstvima, te ispituje njihovu ulogu u alokaciji resursa. Dvadeset i sedmo poglavlje, „Osnovni alati financija“, uvodi pojmove sadašnje vrijednosti, upravljanja rizikom i određivanja cijene imovine. Dvadeset i osmo poglavlje, „Nezaposlenost“, razmatra odrednice stope nezaposlenosti u dugom roku, uključujući traženje posla, zakone o minimalnoj plaći, tržišnu snagu sindikata i nadnice efikasnosti.

Nakon što smo opisali dugoročno ponašanje realnog gospodarstva, knjiga se okreće dugoročnom ponašanju novca i cijena. Dvadeset i deveto poglavlje, „Monetarni sustav“, uvodi ekonomski koncept novca i ulogu središnje banke u kontroliranju količine novca. Govorimo i o institucionalnoj pozadini Europske središnje banke, Banke Engleske i američkih Federalnih rezervi. Trideseto poglavlje, „Rast novca i inflacija“, razvija klasičnu teoriju inflacije i raspravlja o troškovima koje inflacija nameće društvu.

Sljedeća dva poglavlja predstavljaju makroekonomiju otvorenih gospodarstava, zadržavajući dugoročne pretpostavke o fleksibilnosti cijena i punoj zaposlenosti. Trideset i prvo poglavlje, „Makroekonomija otvorenog gospodarstva: temeljni pojmovi“, objašnjava odnos između štednje, investicija i vanjskotrgovinskog salda, razliku između nominalnog i realnog tečaja i teoriju pariteta kupovne moći. Trideset i drugo poglavlje, „Makroekonomska teorija otvorenog gospodarstva“,

predstavlja klasični model međunarodnog toka dobara i kapitala. Model pojašnjava različite teme, uključujući vezu između proračunskih deficita i trgovinskih deficita, te makroekonomske učinke trgovinskih politika.

Nakon razvijanja dugoročne teorije gospodarstva od 25. do 32. poglavlja, knjiga se vraća na objašnjavanje kratkoročnih fluktuacija oko dugoročnog trenda. Ovakva organizacija olakšava podučavanje teorije kratkoročnih fluktuacija jer studenti sada već imaju dobre temelje o mnogim osnovnim makroekonomskim konceptima. Novina je drugog izdanja što taj proces započinje analizom keynesijanske ekonomije i predstavljanjem IS-LM modela, što nas vodi u trideset i četvrto poglavlje, koje započinje s nekim činjenicama o poslovnim ciklusima, a zatim razvija model „Agregatne potražnje i agregatne ponude“. Trideset i peto poglavlje, „Utjecaj monetarne i fiskalne politike na agregatnu potražnju“, objašnjava na koji način nositelji ekonomske politike mogu koristiti alate koji im stoje na raspolaganju kako bi pomaknuli krivulju agregatne potražnje. Trideset i šesto poglavlje, „Kompromis između inflacije i nezaposlenosti u kratkom roku“, objašnjava zašto se nositelji ekonomske politike koji kontroliraju agregatnu potražnju suočavaju s kompromisom između inflacije i nezaposlenosti. Ispituje zašto ovaj kompromis postoji u kratkom roku, zašto se tijekom vremena mijenja, te zašto ne postoji u dugom roku.

Trideset i sedmo poglavlje, „Financijska kriza“, daje pregled glavnih uzroka jednog od najturbulentnijih ekonomskih razdoblja u novijoj povijesti i uvodi neka od ključnih pitanja s kojima se suočavaju ekonomisti i nositelji ekonomske politike nakon krize.

Trideset i osmo poglavlje, „Zajednička valutna područja i Europska monetarna unija“, razmatra troškove i koristi od uvođenja zajedničke valute u skupini zemalja, fokusirajući se prvenstveno na Europsku monetarnu uniju. Čineći to, koristi se mnogim alatima makroekonomske analize koji su uvedeni u prethodnim poglavljima u razvoju teorije optimalnih valutnih područja te je primjenjuje na europski slučaj.

Knjiga završava s trideset i devetim poglavljem, „Pet rasprava o makroekonomskoj politici“. Ovo kapitalno poglavlje razmatra pet kontroverznih pitanja današnje ekonomije: uloga informacija u razvoju razboritih ekonomskih politika; ideja strukturnih deficita; važnost uravnoteženja državnog proračuna; uloga regulacije u sprečavanju budućih financijskih kriza; i rasprava između ekonomista o važnosti potražnje u recesiji i efikasnim tržištima. Za svako pitanje, u poglavlju su predstavljene obje strane u raspravi, što potiče studente da donesu vlastite stavove.

ALATI ZA UČENJE

Svrha je ove knjige pomoći studentima u učenju temeljnih lekcija ekonomije i pokazati kako se one mogu primijeniti u svijetu u kojem žive. Stoga smo koristili različite alate za učenje koji se pojavljuju kroz knjigu.

- *Učenje na primjeru.* Ekonomska teorija korisna je i zanimljiva samo ako se može primijeniti za razumijevanje stvarnih događaja i politika. Stoga ova knjiga sadrži brojne primjere koji primjenjuju upravo razvijenu teoriju.
- *Okviri „U vijestima“.* Jedna korist koju studenti ostvaruju proučavanjem ekonomije je novi pogled i bolje razumijevanje vijesti iz svijeta. Kako bismo naglasili tu korist, uključili smo rasprave o vijestima, uključujući isječke iz novinskih članaka, koji, s našim uvodom, pokazuju kako se osnovne ekonomske teorije mogu primijeniti te donose važna pitanja za raspravu.
- *Okviri „ZVI“.* Ti okviri pružaju dodatni materijal „za vašu informaciju“. Neki od njih nude pogled u povijest ekonomske misli. Neki pojašnjavaju neke teh-

ničke probleme. Drugi, pak, raspravljaju o dodatnim temama koje predavači mogu obraditi ili ih mogu preskočiti.

- *Definicije ključnih pojmova.* Kada se u poglavlju uvode ključni pojmovi, označeni su podebljanim slovima. Osim toga, njihove se definicije nalaze na margini stranice. Ovakav bi tretman trebao pomoći studentima u učenju i ponavljanju gradiva.
- *Brzi kviz.* Poslije svakog većeg dijela studentima se nudi „brzi kviz“ kako bi provjerili svoje razumijevanje onoga što su upravo naučili. Ako studenti ne mogu spremno odgovoriti na ova pitanja, tada bi se trebali zaustaviti i ponovno pročitati gradivo prije nego nastave dalje.
- *Sažeci poglavlja.* Svako poglavlje završava kratkim sažetkom koji podsjeća studente na najvažnije lekcije koje su upravo naučili. Kasnije u njihovom učenju, ključni pojmovi su efikasan način ponavljanja prije ispita.
- *Popis ključnih pojmova.* Popis ključnih pojmova na kraju svakog poglavlja pruža studentima način da testiraju svoje razumijevanje predstavljenih novih pojmova. Uključeni su brojevi stranica kako bi studenti mogli ponoviti one pojmove koje ne razumiju. Svi ključni pojmovi mogu se naći i u pojmovniku na kraju knjige.
- *Pitanja za ponavljanje.* Na kraju svakog poglavlja nalaze se pitanja za ponavljanje koja pokrivaju glavne lekcije poglavlja. Studenti mogu ta pitanja koristiti kako bi provjerili svoje razumijevanje i pripremili se za ispite.
- *Zadaci i primjene.* Svako poglavlje također sadrži niz zadataka i problema koji traže od studenata da primijene gradivo koje su upravo naučili. Neki bi profesori mogli koristiti ova pitanja za domaće zadaće. Drugi će ih koristiti kao početnu točku za rasprave u nastavi.

ŠTO JE NOVO U DRUGOM IZDANJU?

Jedna od najzanimljivijih činjenica o ekonomiji; iako znanost, sagrađena je na klizavom terenu – dinamična je i neprestano se mijenja. Ono što razumijemo o ljudskom ponašanju i načinu na koji gospodarstvo funkcionira kontinuirano se dopunjuje kako bi se u obzir uzeli novi podaci i novi događaji. Drugo izdanje donosi neka nova i neka ne tako nova razmišljanja kako bi vam pomoglo razumjeti rasprave i dileme s kojima se suočavaju ekonomisti i nositelji ekonomske politike u shvaćanju svijeta. Financijska kriza koja je počela dobivati na zamahu 2007. i recesija koja je uslijedila dovele su do značajnih promišljanja o nekim od fundamentalnih pretpostavki u ekonomskoj teoriji. Posljedice krize otvorile su nova pitanja za ekonomiste, te su dovele u pitanje neke široko prihvaćene pretpostavke i uvjerenja. Ta važna pitanja uvedena su u knjigu gdje god je bilo prikladno kako bi se naglasila dinamička priroda discipline. Sva su poglavlja temeljito revidirana i ažurirana s najnovijim podacima dostupnim u vrijeme pisanja. Rastući utjecaj bihevioralne ekonomije potvrđuje se u cijeloj knjizi, a pokušalo se uvesti nove primjere i članke „U vijestima“, što odražava usredotočenost knjige na Europu i važnost poslovne ekonomije. Nova i revidirana poglavlja zajedno nude niz fascinantnih tema za istraživanje. Sva pitanja i ekonomski koncepti koji su obrađeni, studentima će na kraju biti poznati i osigurat će im dodatni materijal za učenje „razmišljanja kao ekonomist“.

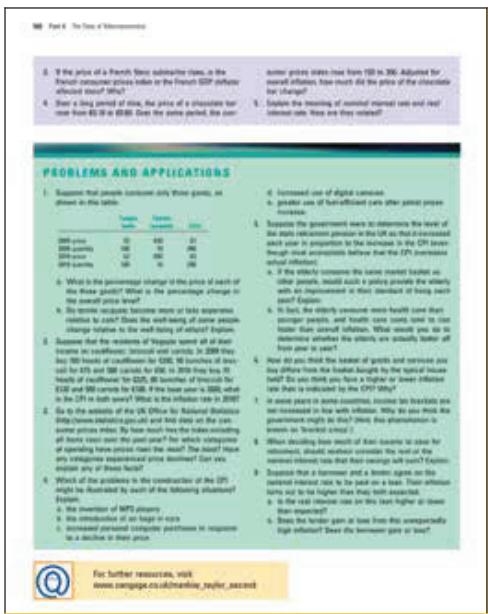
PUTOVANJE KROZ KNJIGU

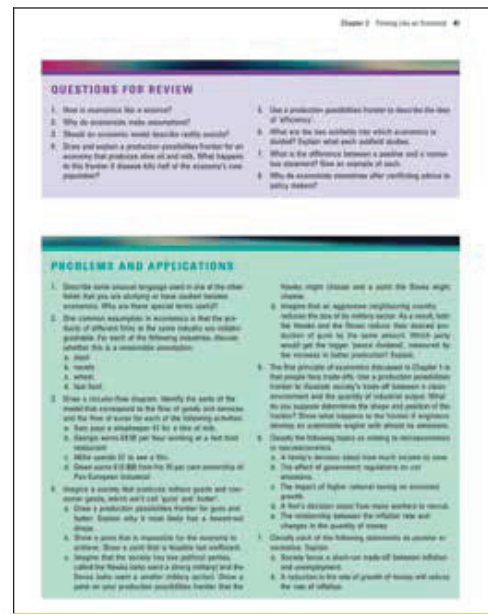
Brzi kvizovi dani su na kraju svakog dijela, a omogućavaju studentima da provjere svoje razumijevanje onoga što su upravo naučili.

Sažeci na kraju svakog poglavlja podsjećaju studente na to što su dosad naučili, nudeći koristan način ponavljanja za ispit.

Zadaci i primjene omogućavaju studentima primjenu gradiva koje su naučili u poglavlju. Također se mogu koristiti za rasprave na nastavi ili zadaće.

Pitanja za ponavljanje obrađuju glavne lekcije svakog poglavlja. Mogu se koristiti za provjeru razumijevanja i pripremu za ispite.

Part 1: Introduction

FYI

Adam Smith and the Invisible Hand

Adam Smith's great work, *The Wealth of Nations*, was published in 1776 and is a landmark in economics. It is especially important because it is the first book to be published in the form of a book rather than a pamphlet. It is also the first book to be published in the form of a book rather than a pamphlet. It is also the first book to be published in the form of a book rather than a pamphlet.

Every individual, whether he is a merchant, a farmer, a lawyer, or a craftsman, is necessarily led by an invisible hand to promote the public interest, not by any conscious design or intention. It is not that he intends to promote the public interest, but that he is led to it by the invisible hand of the market.

There are many other examples of the invisible hand in action. For example, when a person goes to a store to buy a product, they are not only buying for themselves but also contributing to the overall economy. This is the invisible hand at work.

Smith's theory of the invisible hand is a cornerstone of modern economics. It explains how individual self-interest can lead to the overall good of society. This is the invisible hand at work.

Chapter 10: The Impact of the Invisible Hand

CASE STUDY

Trade-offs in New Drug Treatments

Businesses creating the newest, often, marketed medicines (NMEs) are paid a large sum of money to develop a new drug. This is a trade-off between the cost of development and the potential profit. The government also plays a role in this process, as it regulates the safety and efficacy of new drugs.

Figure 12.1 shows how government spending as a proportion of GDP has changed in the US since 1960. It is worth noting that government spending has increased significantly over this period, particularly in the early 1980s and during the 2008-09 financial crisis.

Table 12.1 shows how government spending as a proportion of GDP has changed in the US since 1960. It is worth noting that government spending has increased significantly over this period, particularly in the early 1980s and during the 2008-09 financial crisis.

ZVI osiguravaju dodatni materijal „za vašu informaciju“; okviri nude niz dodatnih materijala, poput pogleda u povijest ekonomske misli, tehničkih pitanja i tekućih tema o kojima se može raspravljati na predavanjima.

Primjeri za učenje daju se kroz cijeli tekst i primjenjuju teoriju koja je razvijena za razumijevanje događaja i politika.

Part 1: Introduction

THE ECONOMIST AS SCIENTIST

Economists try to behave like scientists. They approach the study of the economy in much the same way as a physicist approaches the study of matter and a biologist approaches the study of life. They observe, collect data, and then analyze these data in an attempt to verify or refute their theories.

The scientific method involves observation, theory, and more observation. Economists use this method to develop a theory of general equilibrium and then test it against real-world data.

Figure 12.1 shows how government spending as a proportion of GDP has changed in the US since 1960. It is worth noting that government spending has increased significantly over this period, particularly in the early 1980s and during the 2008-09 financial crisis.

Chapter 4: The Invisible Hand of Supply and Demand

IN THE NEWS

Markets in Action

We have seen how we can use supply and demand analysis to begin to understand markets. The real world has examples of markets in action every day. This article highlights some examples from early 2010.

Figure 12.1 shows how government spending as a proportion of GDP has changed in the US since 1960. It is worth noting that government spending has increased significantly over this period, particularly in the early 1980s and during the 2008-09 financial crisis.

Table 12.1 shows how government spending as a proportion of GDP has changed in the US since 1960. It is worth noting that government spending has increased significantly over this period, particularly in the early 1980s and during the 2008-09 financial crisis.

Deset načela ekonomije na koja se poziva u tekstu označena su ikonom na margini stranice.

„U vijestima“ su članci koji povezuju ključne ideje obrađene u poglavlju s glavnim vijestima kako bi se naglasila primjena ekonomskih ideja i uvela nova gledišta u važnim raspravama.